

[Fuglsang.]

foderstofsituationen gør det nødvendigt at udnytte de hjemlige grovfodermidler så effektivt som overhovedet muligt. Det er bl. a. på den baggrund, at det høje ting for ikke så forfærdelig længe siden behandlede en lov om støtte f. eks. til opførelse af siloer; men hvilke muligheder giver dette byggelån i så henseende? Lånene ligger som sagt på 48 000, 51 000 og 55 000 kr. Men i vore dage koster vel et almindeligt stuehus med det nuværende prisniveau i hvert fald 30 000—35 000 kr., og det vil altså sige, at der ikke bliver meget tilbage til de staldbygninger, hvis hele opførelse og indretning dog er af temmelig stor betydning for produktionen og hele rentabiliteten i tiden, der kommer, for slet ikke at tale om, at der ikke bliver store muligheder for opførelse af de siloer, som man ellers prædiker er så betydningsfulde og vigtige i nutiden. Hertil kommer også, at sådan som priserne overhovedet udvikler sig i øjeblikket, er der ingen grund til at vente, at det prisniveau, der findes i dag med hensyn til byggeomkostninger, og som forslaget er opstillet efter, vil stå fast. Nej, hele den udvikling, vi er inde i, viser, at priserne vil stige, og det vil betyde, at i løbet af kort tid, i løbet af de år, loven skal virke, vil den yderligere komme bagefter de faktiske byggeomkostninger.

Nu ved jeg nok, at man siger, at man dog også må forlange, at de unge selv gør en indsats, og jeg har selvfølgelig ikke noget imod, at de får lån under de betingelser, der gives her, idet man forlanger af dem, at de gør en indsats og selv forsøger at spare nogle midler sammen. Men når man ser reelt på det, ved man, at penge i vore dage er et temmelig flygtigt begreb, og at det par tusind kroner, som et sådant ungt par kan spare sammen, meget hurtigt vil få ben at gå på. Der er alt det, der skal anskaffes til et nyt hjem; det er meget meget dyrt at sætte bo i dag, selvom man gør det under de mest beskedne former, men dertil kommer de øvrige etableringsomkostninger, som knap kan dækkes af etableringslånet på 6 500 kr. Som hele sagen ligger, er det således, at de, der har den fornødne kapital i ryggen — og det vil stort set sige de, der har den rigtige familie —, har muligheder for at få en nogenlunde start, de har muligheder for at få gode bygninger, nogenlunde god besætning og nogenlunde gode og tilstrækkelige redskaber, men for dem, der ikke har disse midler, betyder starten meget meget store vanskeligheder.

Lad mig til slut lige komme ind på endnu

en ting, som berører dette emne. Som det er bekendt gennem pressen, er der for ikke længe siden indrettet den første andelsstald her i landet nede på Møn. Det betyder for hver af foreløbig 3 deltagere, at de har fået en moderne stald langt billigere, end hvis de hver skulle bygge en sådan. Det betyder en umiddelbar besparelse for de enkelte, men det betyder også noget, nationaløkonomisk set. Det betyder overhovedet en besparelse på materialer, hvilket dog ikke er uden interesse i den situation, hvori vi befinder os. Det betyder videre en stærk rationalisering, en stærk besparelse i arbejdskraft, og det vil også betyde en billigere pasning af dyrene, en bedre pasning og en bedre udnyttelse. Og man sparer også penge til opførelse af forskellige siloer, idet sådanne også er knyttet til andelsstalden. Jeg mener kort sagt, at der på Møn efter grundige overvejelser af deltagerne på frivilligt grundlag er opstået noget nyt, som dette ting har pligt til at følge med opmærksomhed. Derfor ville jeg finde det rigtigt, om man overvejede mulighederne for også at yde lån til løsning af den slags opgaver, som dog vil have betydning i tiden, der kommer.

Landbrugsministeren (Sønderup): Jeg vil gerne takke for den velvillige modtagelse, som de foreliggende lovforslag har fået. Det ærede medlem hr. Carl Petersen pegede på de store vanskeligheder, der var for dem, som fik statsejendomme stillet til rådighed. Ihvorvel jeg må indrømme og erkende, at sådanne vanskeligheder foreligger, er der dog også anledning til at minde om, at de, der er blevet afvist af en eller anden grund, og som ikke får lejlighed til at udnytte de fordele, udstykningsloven forudsætter og betinger, er langt langt vanskeligere stillet. Man kan meget vel sige, at det er store prioriteter, de kommer til at sidde for, de unge mennesker, men de har dog den store fordel, at de får deres prioritetsforhold, pengeforhold, produktionsapparatet som helhed, på forhånd i en sådan stand, at det betinger nogen afkastning fremover. Det er en helt anderledes situation for de unge mennesker, der skal ud at købe i det frie marked og mangen en gang må lade en handel gå i stå, fordi det viser sig, at det er umuligt at få prioritetsforholdene i orden; og hvis det til syvende og sidst med stor møje og besvær skulle lykkes dem at købe, vil det i hvert fald uvægerligt være således, at de kommer til at sidde med et stort afdragsbeløb, samtidig med at de også omtrent bombesikkert kan forudse, at det produktionsapparat, de får til rådighed, ikke